UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 665. Vitaliani Pap. Annus 11. Constantis Imp. Annus 24.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

vero ad eorum ſupplicium ignobilem inſulam delegerunt inter Corſicam atque Sardiniam conſtitutam, vbi poſt linguæ abſciſſionem & erutionem oculorum capite truncati ſunt. Sed eorum corpora comperto facinore, in Lerinenſem inſulam relata atque cum honore ſepulta fuere; nefandus autem Columbus ſceleris architectus à Rege Clodoueo poſt alia tormenta necari iuſſus eſt. Hæc ſummatim ſatis dixiſſe de Aigulpho, eiuſque ſociis martyribus: ſed iſta pluribus eorundem Acta martyrum. Relati ſunt iidem inter ſanctos Dei martyres, tabuliſque Eccleſiaſticis a adnotati, atque annua memoria nobilitati.

a Martyrol. Rom. die 3. Sept.

XXVII. S. GERTRVDIS OBITVS.

b Molan. in Natal. SS. Belg.

Tranſiit hoc eodem anno ex hac vita inſignis illa virgo, Francorum nobilitatis decus & ornamentum, ſancta Gertrudis filia Pipini ducis. Extant eius res præclare geſtæ omni fide poſteris traditæ, ex quibus perpauca hæc retuliſſe ſat ſit b: *Fuit virgo clariſſimis & per totam Europam peruulgatis orta natalibus. Ab ipſius pueritiæ annis viam mandatorum Dei ingreſſa, omnem lubricæ ætatis leuitatem fugiebat, & aſſidue matri Ittæ adhærens, ab ore eius trahebat verba vitæ & diſciplinæ. Ancillis ſuis ſe ancillam præſtabat, nec vſquam natalium ſuorum ſublimitatem attendebat. Dum autem altiori propoſito virgineæ pudicitiæ ſigillum conſecrare vult auctori caſtitatis Domino Ieſu, ſuperuenit ad ædes paternas Rex Dagobertus, in cuius comitatu erat Ducis cuiuſdam filius, qui eam in matrimonium poſtulauit. Sed virgo Regi parenti, & reliquis principibus reſpondit: Ego mihi ſponſum delegi, cuius æterna pulchritudine omnis creaturarum pulchritudo reſplendet, in cuius diuitiis cælum & terra & omnis ornatus numeratur, cuius nobilitatem Angelica ſublimitas cum tremore veneratur.*

XXVIII. Iacta ſunt eiuſmodi fundamenta ad celſam valde molem erigendam, quam ex rebus ab ea præclare geſtis deſcriptam iam cuſam præ oculis habes. hic ſat ſit meminiſſe ipſius, cuius natalem Catholica Eccleſia anniuerſaria memoria colit die decimaſeptima menſis Martii. Sed non prætereat hic meminiſſe c ſanctæ matris ipſius Gertrudis, quæ Yduberga nomine, & Itta cognomine vxor Pipini, viduata viro, à ſancto Amando ſacrum religionis velamen accipiens, ex agro ſanctæ continentiæ ſexageſimum collegit fructum, adeoque profecit, vt inter ſanctas & ipſa mereretur adnumerari, cuius natalis dies Niuellæ ſolemnis eſt octaua Martii. Has fixit beata illa familia in cœlo radices, ex quibus Francorum Regum progenies fœcundo ceſpite pullularet, vbi truncus veteris familiæ Clodouei areſcere cœpit autæ defecta virtutis.

c Molan. in Natal. SS. Belg. die 8. Mart.

IESV CHRISTI ANNVS 665.

VITALIANI PAP. Annus 11. CONSTANTIS IMP. Annus 24.

I. LEGATIO EX ANGLIA RO.

SExcenteſimus ſexageſimus quintus, Indictione octaua, adeſt annus, quo ex Anglia à Rege Oſuui legatio miſſa eſt ad Vitalianum Romanum Pontificem vna cum oblationibus in baſilicam Petri Apoſtoli inferendis. Qui enim anno ſuperiori in Collatione habita accepiſſet illam firmiter tenendam fidem, quam Romana doceret Eccleſia, cui Petrus conſignatum Euangelium reliquit, audiſſetque pariter inſignia Petri merita & diuina chariſmata præ cæteris Apoſtolis eidem impertita: magno exarſit deſiderio, vt inde acciperet magiſtrum atque doctorem, qui ſibi pariter eundem Petrum conciliaret Apoſtolum. Cum enim, ingruente lue, ex hac vita ſubductus eſſet Deuſdedit Epiſcopus Doruuernenſis ſextus ordine, ſucceſſorem ab ipſo Romano Pontifice ordinari voluit, miſitque qui ab eo ordinaretur Epiſcopus, Wighardum preſbyterum. Deſiderantur eius litteræ ad Romanum Pontificem datæ: ſed ex iis, quæ ad ipſum Vitalianus Papa reſcripſit, poſſumus hæc omnia facile intelligere. At priuſquam Vitaliani legamus litteras, quæ illis Beda d præmittit, audiamus: ſic enim ait:

d Beda l. 3. c. 29.

II. *His temporibus Reges Anglorum nobiliſſimi Oſuui prouinciæ Nordhumbrorum, & Egbert Cantuariorum, habito inter ſe conſilio, quid de ſtatu Eccleſiæ Anglorum eſſet agendum (intellexerat enim veraciter Oſuui, quamuis educatus à Scotis, quia Romana eſſet Catholica & Apoſtolica Eccleſia) aſſumpſerunt cum electione & conſenſu ſanctæ Eccleſiæ gentis Anglorum, virum bonum, & aptum Epiſcopatu presbyterum, nomine Vighardum, de clero Deuſdedit Archiepiſcopi, & hunc Antiſtitem ordinandum Romam miſerunt; quatenus accepto ipſe gradu Archiepiſcopatus, Catholicos per omnem Britanniam Eccleſiis Anglorum ordinare poſſet Antiſtites. Verum Vighardus Romam perueniens, priuſquam conſecrari in Epiſcopum poſſet, morte præuentus eſt, & huiuſmodi litteræ Regi Oſuui in Britanniam remiſſæ ſunt.*

Domino excellentiſſimo filio Oſuui Regi Saxonum, Vitalianus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.

III. *Deſiderabiles litteras excellentiæ veſtræ ſuſcepimus, quas relegentes cognouimus eius piiſſimam deuotionem, feruentiſſimumque amorem, quem habet propter beatam vitam: & quia dextera Domini protegente, ad veram & Apoſtolicam fidem ſit conuerſus, ſperans, ſicut in ſua gente regnat, ita & cum Chriſto in futuro conregnare. Benedicta igitur gens, quæ talem ſapientiſſimum & Dei cultorem promeruit habere Regem: quia non ſolum ipſe Dei cultor extitit, ſed etiam omnes ſubiectos ſuos meditatur die ac nocte ad fidem Catholicam atque Apoſtolicam pro ſuæ animæ redemptione conuerti. Quis enim audiens hæc ſuauia, non lætetur? Quis non exultet & gaudeat in his piis operibus? quia & gens veſtra Chriſto omnipotenti Deo credit; ſecundum diuinorum prophetarum voces, ſicut ſcriptum eſt in Eſaia e: In die illa radix Ieſſe, qui ſtat in ſignum populorum, ipſum Gentes deprecabuntur. Et iterum f: Audite inſulæ, & attendite populi de longe. Et poſt paululum: Parum, inquit, eſt vt mihi ſis ſeruus ad ſuſcitandas tribus Iacob, & fæces Iſraël conuertendas: dedi te in lucem Gentium, vt ſis ſalus mea vſque ad extremum terræ. Et rurſus: Reges videbunt, & conſurgent Principes, & adorabunt. Et poſt puſillum: Dedi te in fœdus populi, vt ſuſcitares terram, & poſſideres hæreditates diſſipatas, & diceres his, qui vincti ſunt, Exite, & his in tenebris, Reuelamini. Et rurſum g: Ego Dominus vocaui te in iuſtitia, & apprehendi manum tuam, & ſeruaui, & dedi te in lucem Gentium, & in fœdus populi, vt aperires oculos cæcorum, & educeres de concluſione vinctum de domo carceris ſedentem in tenebris.*

e Eſa. 11. f Eſa. 49. g Eſa. 42.

IIII. *Ecce, excellentiſſime fili, quam luce clarius eſt, non ſolum de vobis, ſed etiam de omnibus prophetatum Gentibus, quod ſint credituræ in Chriſto omnium conditore. Quamobrem, oportet veſtram celſitudinem, vtpote membrum exiſtens Chriſti, in omnibus piam regulam ſequi perenniter Principis Apoſtolorum, ſiue in Paſcha celebrando, ſiue in omnibus quæ tradiderunt SS. Apoſtoli Petrus & Paulus: quia vt duo luminaria cœli illuminant mundum, ſic doctrina eorum corda hominum quotidie illuſtrat credentium.* Et poſt nonnulla, quibus de celebrando per orbem totum vno vero Paſcha loquitur: *Hominem denique, inquit, docibilem & omnibus ornatum Antiſtitem ſecundum veſtrorum ſcriptorum tenorem minime valuimus nunc reperire pro longinquitate itineris. Profecto enim dum huiuſmodi apta reperta perſona fuerit, eum inſtructum ad veſtram dirigemus patriam, vt ipſe & viua voce & per diuina oracula omnem inimici zizaniam ex omni veſtra inſula cum diuino nutu eradicet.*

Munuſcula à veſtra celſitudine beato Principi Apoſtolorum directa pro æterna eius memoria ſuſcepimus, gratiaſque agimus, atque pro eius incolumitate iugiter Deum deprecamur cum Chriſti clero. Quæ autem fuerint iſta munera: Beda inferius ait, fuiſſe vaſa aurea & argentea non pauca. Pergit vero Vitalianus:

Itaque qui hæc obtulit munera, de hac ſubtractus eſt luce, ſitus ad limina Apoſtolorum: pro quo valde ſumus contriſtati, cum hic eſſet defunctus. Veruntamen gerulis harum noſtrarum litterarum veſtris Miſſis & beneficia SS. Martyrum, hoc eſt, reliquias BB. Apoſtolorum Petri & Pauli, & SS. martyrum Laurentii, Ioannis & Pauli, & Gregorii atque Pancratii eis fecimus dari, veſtræ excellentiæ profecto omnes contradendas. Nam & coniugi veſtræ noſtræ ſpirituali filiæ direximus per præfatos gerulos Crucem, clauem auream

haben-

habentem de ſacratiſſimis vinculis beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli: de cuius pio ſtudio cognoſcentes, tantum cuncta Sedes Apoſtolica nobiſcum lætatur, quantum eius pia opera coram Deo flagrant & vernant.

VI. *Feſtinet igitur, quæſumus, veſtra Celſitudo (vt optamus) totam inſulam ſuam Deo Chriſto dicare. Habet enim profectò protectorem humani generis Redemptorem Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, qui ei cuncta proſpera impartiet, vt nouum Chriſti populum coaceruet, Catholicam ibi & Apoſtolicam conſtituens fidem. Scriptum enim eſt a: Quærite primum regnum Dei & iuſtitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis: nimirum enim quærit, & impetrabit, & ei omnes ſuæ inſulæ (vt optamus) ſubdentur. Paterno itaque affectu ſalutantes veſtram excellentiam, diuinam iugiter precamur clementiam, quæ vos veſtroſque omnes in omnibus bonis operibus auxiliari dignetur, vt cum Chriſto in futuro regnetis ſæculo. Incolumem excellentiam veſtram gratia ſuperna cuſtodiat.* hucuſque ad Regem Anglorum Vitalianus Pontifex; qui ſolicitè requirens, quem expertum in Angliam mitteret idoneum ad munus ſubeundum Epiſcopum, tandem nactus virum egregium, doctrina & moribus inſignem Theodorum Tarſenſem, eumdem Epiſcopum ordinatum cum Hadriano itineris duce in Angliam miſit; quando autem id acciderit, ſuo loco dicturi ſumus. Porro quod pertinet ad obitũ eius, qui fuerat miſſus, Wighardi: ait Beda b, eum cum omnib. pene ſocijs Romæ peſtilentia vigente interiiſſe; adeo vt appareat, eamdem peſtem, quæ Anglos afflixit, Italiam etiam inuaſiſſe.

VII. Eodem Chriſti anno c S. Eligius admirandus Nouiomenſis Epiſcopus, Flandrorum Apoſtolus nuncupatus, ſæculi huius ſplendor, ex hac vita migrauit miraculis celebris, & egregiis factis inſignis, cuius præclaras res geſtas vitæque ſanctitate clarus Audoenus eius æqualis ambus libris digeſſit, quos conſulere quiſque poteſt; de ipſo autem hic elogium ex eiſdem ab erudito viro Molano excerptum, intextumque in Natalibus Sanctorum Belgij, reddere ſat erit: *Hunc*, inquit, *& Flandri & Antuerpienſes merito vt Apoſtolum ſuum venerantur: multum enim in Flandris laborauit, iugi inſtantia Andouerpis decertauit: paſtorali cura ſolicitus luſtrabat vrbes & municipia circumquaque ſibi commiſſa. Sed Flandrenſes atque Andouerpienſes, Friſones quoque & Sueui, & barbari quique circa maris littora degentes, quos velut in extremis remotos nullus adhuc prædicationis vomer impreſſerat, primo eum hoſtili animo & auerſa mente ſuſceperunt: poſtmodum vero cum paulatim per gratiam his verbum Dei inſinuare cœpiſſet, pars maxima trucis ac barbari populi, relictis idolis conuerſa eſt ad verum Deum, Chriſtoque ſubdita. Fana nonnulla, Chriſti clypeo protectus, cum Apoſtolica auctoritate deſtruxit: idola quoque diuerſi generis vbicumque inuenit, funditus ſubruit. Inter hæc autem frequenter laceſſitus ab ingrato & perfido populo, & pene vſque ad contumeliam prouocatus, nullatenus à cœpta doctrina arcebatur; ſed magis ipſe lenis, patiens, humilis, & mitis pro eis Dominum deprecabatur. Hæc & alia multa de eo ſcribit ſanctus Audoenus, qui & Dado, Epiſcopus Rothomagenſis eius æqualis, vitæque ſcriptor, Aldenburgi, Rodenburgi, Oſtburgi, Brugis, & alibi ſacras inchoauit ædes.* hæc ſummatim ipſe, ex ampla meſſe paucas ſpicas perſtringens manipulo vno.

VIII. Clarus & poſt obitum plurimis miraculis, quæ idem proſequitur Audoenus, agitque de ipſius memoriæ erecta Nouiomi baſilica. Quid autem acciderit Clothario maiori natu Francorum Regi, non eo, quo par erat honore, Sanctum proſequente, audi eumdem Audoenum rem geſtam ita narrantem d: *Duo Reges, germani fratres, Clotharius & Theodoricus, quandoque è palatio egreſſi, orandi cauſa ad eam baſilicam acceſſerunt. Abſolutis precibus exeuntes illos quidam proceres admonuerunt, vt aliquam eleemoſynam pro ſancti Eligij veneratione illi loco tribuerent: ſed Rex ſenior contempſit, iunior vero aliquot ſolidos ex radianti metallo ibi reliquit. Vbi ad palatium reuerſi ſunt, Rex ſenior Clotharius moleſta confeſtim febre vexatur, totoque corporis ardore ad caput tendente, ſequitur illi vehementiſſimus dolor dentium. Nocte igitur illa in ſummo cruciamentis tranſacta, mane recordatur, quid heſterno die neglexerit, ſeque confert ad beatum Eligium deprecandum, cui etiam per hominem fidelem multos miſit ſolidos; qui ſimulatque illati ſunt in templum, dolor omnis repente ſopitus eſt.* Sed quæ miranda, præſente Bathilde Regina, acciderint, videamus: idem enim, qui his præſens eſſe potuit, Audoenus Epiſcopus Rothomagenſis hæc ait e:

IX. *Mane ingens vtriuſque ſexus multitudo ad oppidum aduolauit, itemque Regina Bathildis cum filiis & proceribus, multoque exercitu. Et ipſa quidem Regina propere ad corpus beati viri accurrens, magnam illic fudit lachrymarum vim, valde dolens, quod eum viuum non reperiſſet. Interim iubet præparari omnia, vt poſſit corpus ad Calam monaſterium eius transferri; ſed cum loco moueri non poſſet, magna animi mœrore affecta eſt; curauitque triduanum indicendum ieiunium, quod etiam ipſa cum optimatibus ſuis & clero ſeruauit, ieiunio etiam cum illis pariter perpetuas adiungens vigilias: quæ cum fierent, in tantum illa mœrebat & lugebat, vt nullo pacto lachrymas frenare poſſet. Cumque præ nimio dolore deſiderium eius ferre non ſuſtineret: tandem vt animo ſuo ſatisfaceret, detecto eius vultu, cum multis lachrymis oſculata eſt eum, itemque pectus & manus. Ecce autem dum ſic palpat ſacrum corpus, tametſi erat hibernum tempus, & iam diu illud fuiſſet exanime, prorſuſque frigidum, copioſus ſanguis ex eius naribus emanauit. Id vbi viderunt Epiſcopi & Regina Chriſtianiſſima, confeſtim admouerunt lintea, ſummo ſtudio ſanguinem colligentes, eum pro magno munere in reliquiis ſeruandum ſepoſituri.*

X. *Interim expleto ieiunio modis omnibus ſatagebat Regina, vt corpus beati viri in Calam monaſterium eius transferretur: ſed è diuerſo alij Pariſios illud transferre volebant. Quibus vtriſque ſe opponebant ciues Nouiomenſes, iuſtiſſimam hæreditatem corpus Antiſtitis ſui ſibi vendicantes. Sub ea pia contentione, cum Epiſcopi & præſtantiores quique fauerent Reginæ partibus, decernerentque ad monaſterium beati viri corpus eius transferendum, magnus clamor & tumultus ortus eſt in vniuerſo populo Nouiomenſi. Tunc Regina prudenti vſa conſilio, omnipotentis Dei iudicio rem totam committens: Faceſſant, inquit, verborum contentiones. Si placet Deo, & Sancto eius, vt perducatur corpus, quo ego volo, illico ſe leuari ſinat: ſin aliter, iam experiamur. Mox accedunt ad corpus, vt illud tollant; ſed nulla vi moueri poteſt. Tentatur id ſubinde ab aliis atque aliis, & tandem ab ipſa Regina totis viribus in id incumbente; ſed nihil efficiunt. Tum Regina ad proceres ſe vertens: Iam perſpicuè (ait) animaduertimus, nolle eum alio aſportari. Permittamus igitur huic populo vel inuiti, quod hactenus ſponte noluimus. Aſſenſerunt omnes & ſimulatque feretrum leuare cœperunt, tanta facilitate motum eſt, vt commode iam à duobus portaretur, quod paulo ante plurimi nec mouere leniter poterant. Id miraculum cum vidiſſet Regina & ciues omnes, in Dei laudes eruperunt, dixeruntque: Mirabilis es Deus in ſanctis tuis, &c.* pergit de funere dicere, atq; rurſus hęc de Bathilde: *Ad extremum Regina venerabilis cum plebe valde feſſa, poſtquam illud reuerenter venerata eſt, ieiuna receſſit; luctuſque eam non ſinente cibum ſumere, ſic triduanum lachrymabunda ieiunium expleuit.* hucuſque de Reginæ ſanctiſſimæ miniſterio.

XI. Quæ cum conſueuiſſet commoneri ab eodem ſancto Eligio viuente, eidem poſt mortem non deſtitit Sanctus ea, quæ pie agenda eſſent, oſtendere ac ſignificare. Cum enim viduata marito anno ſuperiori (vt vidimus) ipſa cum paruulis filiis ſuis regnaret, coronato tamen Clothario primogenito, quod putaret decere Reginam regalibus vti indumentis, nullam habuit rationem viduitatis, nempe vt humilioribus veſtibus vteretur, ſed regiis vtebatur: cuius rei gratia per Sanctum corripi meruit, id cuidam ſeruo ſuo fideli reuelantem. Res geſta digna memoria ita narratur ab eodem æque ſancto Audoeno Epiſcopo Rothomagenſi verbis iſtis:

Alij cuidam in Regis palatio commoranti in luculento habitu apparens Sanctus iuſſit, vt quamprimum adeat Reginam Bathildem, admoneatque eam pro Chriſti reuerentia deinceps miſſa facere veſtium aurea gemmataque ornamenta, quibus etiamnum vteretur. Illo diſſimulante, nocte altera rurſus apparet ei, repetitque eadem, quæ prius mandarat. Sed illo minime id auſo Reginæ indicare, tertio adeſt, grauiterque homini comminatur, ni faciat, quod iuſſus ſit. At nec ſic tamen iuſſa capeſſentem præ timore, mox febris infeſtat. Regina ad eum venit, cauſam morbi perquirit. Et data opportunitate, aperit ille, quid ad Eligio

Right-margin notes:
e Ibid. 35.
STVDIVM REGINÆ ERGA SACRAS SANCTI RELIQVIAS.
CADAVER IMMOBILE RELICTVM CIVIBVS.
MONETVR à S. ELIGIO REGINA.
BATHILDIS DIVINITVS ADMONETVR ABDICARE ORNATVM REGIVM.

Left-margin notes (partly illegible):
[illegible] Vitaliani ad [illegible]
a Matth. 6.
b Beda l. 4. c. 1. [illegible]
c [illegible]
d [illegible]
[illegible]

audierit: ſtatimque pulſa febre, reualeſcit. Porro Regina ocyus ponit ornamenta omnia, nihil præter manicas aureas retinens: cunctaque pauperibus diſtribuens, elegantiora quæq; ſeruauit, atque ex iis Crucem pulcherrimam fecit, eamque ad caput beati Eligij deponi iuſſit. Thecam quoque ex multo auro & argento, in qua eius ſacra oſſa conderentur, miro opere conficiendam curauit, ita dicens: Hic vir beatiſſimus multorum ſanctorum effecit thecas, & ego quoq; (vt dignum eſt) eius memoriæ, ſi potero, operam dabo. Cumq; id feciſſet tanta deinceps à proceribus & potentibus ei loco auri & argenti, atq; gemmarum copia collata eſt, vt eam difficile ſit verbis explicare. ſubdit his dicere de miraculis ex eadem Cruce Dei virtute manantibus, quæ breuitatis cauſa omittimus.

XII. BATHILDIS REGINA PROFESSA VITAM MONASTICAM. Ipſa vero Regina ſuperuixit Clothario & Childerico filiis, ſuperſtite tãtum relicto Theodorico, prout ſanctus Wandregiſilus ipſi prædixerat, vt eius ſancti Acta habẽt ab eius temporis auctore conſcripta: ipſa enim filiis regni adminiſtrationem relinquens, in monaſtico habitu diem clauſit extremum ſanctitate percelebris: nam inter ſanctas relata anniuerſaria memoria in Eccleſia ex eo tempore in hanc diem celebrari non deſiit 16. Kal. Feb. qua die ex hac vita receſſit. Reliquit inter alia ſuæ pietatis monumenta duo à ſe celeberrima monaſteria constructa. alterum, cui nomen Corbeia, alterum Cala, de quo nuper mentio facta eſt.

Sed & hoc eodem pariter anno ex hac vita diſceſſit magnæ vir ſanctitatis Wandregiſilus ſacerdos: interfuit eius ad Deum tranſitui S. Audoenus Epiſcopus Rothomagenſis, de quo nuper mentio facta eſt. Genitus *a* iſte ex conſobrino Pipini Ducis Auſtraſiorum, Comes Palatinus apud Dagobertum Regem obligatus coniugio, cum vxore virgine & ipſe virgo religionis ergo virginitatem ſeruare pari conſenſu decreuit, attonſusque eſt in clericum, cum & eius vxor inſtitutũ monaſticæ vitæ ſuſcepit, quibus autem progreſſibus culmen aſcenderit ſanctitatis, eius Acta quam fideliſſime ſcripta ſignificant, quę tu conſulas.

a Acta eius apud Sur. die 22 Iul. tom. 4. S. WANDREGISILI OBITVS.

XIII. Quod vero ad obitus tempus pertinet, hæc ad finem inuenies: *Requieuit ſane venerandus & cum omni magnificentia nominandus beatiſſimus pater & ſacerdos Domini Vvandregiſilus anno ab incarnatione Domini noſtri Ieſu Christi ſexcenteſimo ſexageſimoquinto, Indictione octaua, anno XI.* *Pontificatus Vitaliani Papæ* (ita corrigendum loco IX.) *vero Tertij Clotharij anno regni vndecimo.* Habent tabulæ Eccleſiaſticæ eius diem natalem vigeſimaſecunda Iulii recenſitum, quem annua die vna cum aliis ſanctis Eccleſia colit. Sed non prætereat de eodem ſanctiſſimo viro, quod cum ædificaret quatuor baſilicas, miſit nepotem ſuum Romam ad Vitalianum Papã, à quo accepit, quod voluit auctor enim eius Actorum hæc habet:

*IX.

A VITALIANO PAP. ACCEPTÆ RELIQVIÆ

Ædificauit autem in ipſo loco vir Domini baſilicas egregio cultu numero quatuor, in honorem videlicet Principis Apoſtolorum Petri ſimulq; doctoris Gentium Pauli, ſanctique Laurentij ac Pancratij martyrum Christi. Et cum huic operi inſiſteret, miſit antedictum nepotem ſuum Romam propter pignora beatorum Apoſtolorum ac martyrum Christi, vt ædificatis baſilicis, in promptu haberet reliquias ſanctorum, quorum nomini & reuerentiæ dicare diſpoſuerat. Qui votis propatrui libentiſſime parens, Romam abijt, Vitaliano Papa eodem tempore gubernante ſedem eiuſdem Eccleſiæ; atque ab eo ſuſcepta plurima Apoſtolorum & martyrum Christi pignora, vna cum benedictione Apoſtolica rediens, ſecum detulit, codicumq; ſacrorum copiam non minimam, &c. hæc enim ſatis ad inſtitutum de Wandregiſilo viro ſanctiſſimo. Sane quidem videas his temporibus, quibus denſa caligine Oriens, ingruentibus Sarracenis & diuerſarum ſectarum hæreticis obſcuratur, eluceſcere ſplendoribus ſanctorum Gallias & Britanniam: ita plane eo clarioribus & ardentioribus fulget fides, vt Sol alibi radiis, quæ nubium denſitate lucere alibi prohibetur.

IESV CHRISTI ANNVS 666.

VITALIANI PAP. Annus 12. CONSTANTIS IMP. Annus 25.

I. SEQVITVR ordine temporis annus Redemptoris ſexcenteſimus ſexageſimus ſextus, Indictione nona: quo Conſtantinus Patriarcha Conſtantinopolitanus, vbi ſediſſet annum vnum, menſes duos, & dies ſeptem, vt Nicephori Chronicon habet, moritur, ſubrogaturque in locum ipſius Theodorus presbyter Syncellus & cuſtos vaſorum. Fuit iſte hæreticus omnium impudentiſſimus, ſubdolus, verſipellis; malorum omnium concinnator egregius, Monothelitarum ſectæ propugnator audaciſſimus: cui cum pax ſumma fuerit atque poteſtas, quãdiu Conſtans Imperator vixit; æque poſſumus intelligere fidem ipſius Imperatoris, quam Catholicam profiteri viſus eſt in Occidente, nihil penitus fuiſſe, quam laruam ad mentiendum atque decipiendum impoſitam. Qui igitur in malum Eccleſiæ Catholicæ hoc anno ſedere cœpit Theodorus, peruenit vſque ad annum duodecimum ſuę ſedis, ita corrigas textum Nicephori, vbi legitur ſediſſe annos duos & menſes tres, vt reſtituas annos duodecim. vſque enim ad annum ante Sextam Synodum ſediſſe, quæ inferius dicentur, oſtendent. Hic eſt ſtatus anni huius Orientalis Eccleſiæ plane miſer.

Hoc eodem anno, qui numeratur decimus octauus Receſuinthi Regis, Era ſeptingenteſima quarta celebratum eſt Concilium Emeritenſe duodecim comprouincialium Epiſcoporum prouinciæ Luſitaniæ: cuius ſunt canones viginti tres ad optimum Eccleſiæ ſtatum diſponendum ſpectantes. Sed memoria dignum, quod habet canon tertius de ope ferenda à ſacerdotibus Regi, dum in bello detinetur, his verbis:

Inſtituit hoc ſanctum Concilium, vt quandocunque contingat ingredi fecerit contra ſuos hoſtes, vnuſquiſque noſtrum in Eccleſia hunc teneat ordinem; ita vt omnibus diebus per bonam diſpoſitionem ſacrificium omnipotenti Deo pro eius, ſuorumque fidelium, atque exercitus ſui ſalute offeratur, & diuina virtute auxilium impetretur: vt ſalus cunctis à Domino tribuatur, & victoria ab omnipotenti Deo concedatur. Tamdiu hic ordo tenendus eſt, quamdiu cum diuino iuuamine ad ſuam redeat ſedem. Quiſquis huius inſtitutionis modum implere diſtulerit, ſciat ſe à ſuo Metropolitano eſſe excommunicatum. hæc de his Synodus.

Sed & illud recens inſtitutum eſt canone quinto, vt niſi presbyteri ab Epiſcopis impedimento aliquo detentis vicarii in Concilium mitterentur, iiſdemque ſedere à tergo Epiſcoporum concederent, diaconis autem nullo modo. Fuit & illud ſalubriter decretum, vt quis defuncto Epiſcopo quoquo modo detraheret, grauibus plectendos pœnis, qui ſecus egerint. eſt ſancitus de his canon decimusſeptimus, in quo hæc pro alia:

Inſtituentes igitur decernimus, vt nullus ſubſequentem detrahat Epiſcopum: nullus de eo derogat, nec malum quicquam loquatur. Si quis talia deinceps facere præſumpſerit: ſi presbyter fuerit, tribus menſibus ab Epiſcopo ſuo ſit pœnitentia religatus maneat: ſi diaconus, quinque: ſi ſubdiaconus, aut clericus, vel quilibet religioſis ministris gradibus (quia conſtat ex his iam aliquos per bonam actionem eſſe remunerandos) nouem: ſi minimi fuerint, qui leui corde ſunt, minimaque adhuc perſonæ, quinquagenis flagellis ictibus ſubiaceant Epiſcopi: quod ſi laicus quamuis ingenuus, in deteriorem Eccleſiæ commiſerit, & ab Eccleſiæ rebus, dignitatis gratia præſtitutis, vt ei dignitas eius exegerit, pro tali exceſſu excommunicationis ſententia ferienda erit. ſi vero de familia Eccleſiæ fuerit quiſquis (quia & in his diſcretionis eſt gradus) ſi maior fuerit, qui dignitate pollet, ſex menſibus ab Epiſcopo ſuo excommunicatus maneat: minor tamen, aut minima perſona diſciplinam vt tolerare, iuxta quod Epiſcopi proceſſerit ſententia. Dignum eſt enim, vt ...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN